

Kirkkohallituksen yleiskirje nro 10/2025 26.2.2025

Saavutettavuuden huomioiminen verkkosivustoilla ja mobiilisovelluksissa

Kirkkolain (652/2023) 10 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan seurakuntien digitaalisiin palveluihin sovelletaan digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annettua lakia. Digitaalisella palvelulla tarkoitetaan verkkosivustoa tai mobiilisovellusta sekä niihin liittyviä toiminnallisuuksia.

Vammaisten ihmisten oikeudet ja saavutettavuusasiat ovat seurakunnissa kehittyneet myönteisesti, mutta edelleen olisi tehtävää. Kirkon nelivuotiskertomuksen [saavutettavuuskyselyn](#) perusteella esimerkiksi vain 30 % seurakunnista tekstittää lakia noudattaen videonsa ja vain 18 %:lla seurakunnista on vammaisia ja viittomakielisiä henkilöitä kehittämässä toimintaa.

Verkkosivustojen saavutettavuusvaatimukset on kokonaisuudessaan määritelty ns. WCAG-kriteeristöissä (linkki: <https://saavutettavuusvaatimukset.fi/fi/digipalvelulain-vaatimukset/wcag-21-lain-vaatimukset>). Lain vaatimukset koskevat hyvin laajasti verkkosivustojen ja mobiilisovellusten sisältöjä ja toiminnallisuuksia mm. seuraavia sivustoilla olevia asioita:

- Tekstit
- Kuvat, kaaviot ja infografiikat
- Videot ja podcastit, jotka on tallennettu tai upotettu sivustolle tai sovellukseen tai julkaistu sosiaalisen median kanavassa
- Navigointi ja käyttöliittymä
- Linkit
- Verkkolomakkeet
- Ajanvarauspalvelut, tapahtumakalenterit

- Chat-palvelut, jotka on upotettu sivustolle
- Sisällöt, jotka palveluntarjoaja on tilannut joltakin ulkopuoliselta kumppanilta.
- Tiedostot, jotka on tallennettu sivustolle

Verkkosivustoille tallennetut tiedostot

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta edellyttää, että myös verkkosivuilla julkaistavat tiedostot täyttävät saavutettavuusvaatimukset. Tällaisia tiedostoja ovat esimerkiksi word-, pdf- ja powerpoint-tiedostot ja julkaisut. Lain saavutettavuusvaatimukset koskevat kaikkia sellaisia tiedostoja, jotka on julkaistu verkossa ensi kerran 23.9.2018 tai sen jälkeen. Käyttäjät voivat vaatia myös vanhempia tiedostoja saavutettavassa muodossa, jos ne liittyvät kansalaisen etujen, oikeuksien tai velvollisuuksien toteutumiseen. Uusien tiedostojen on siis aina oltava saavutettavuusvaatimuksien mukaisia. [Ohjeita saavutettavien tiedostojen tekemiseen](#)

Saavutettavuusseloste

Edellisten lisäksi laki edellyttää, että jokaisen organisaation, jota lain saavutettavuusvaatimukset koskevat, on tehtävä verkkosivustoistaan ja mobiilisovelluksistaan saavutettavuusseloste ja laitettava se verkkosivuilleen. Saavutettavuusselosteessa kuvataan verkkopalvelun saavutettavuuden tila ja mahdolliset poikkeamat saavutettavuusvaatimuksista. Lisäksi selosteessa kerrotaan, miten käyttäjä voi antaa saavutettavuuspalautetta. Saavutettavuutta valvova viranomainen on tuottanut EU:n mallin pohjalta saavutettavuusselosteesta version suomeksi ja ruotsiksi [Traficomien verkkosivuille](#). Saavutettavuusselostetyökalu on käyttäjää ohjaava verkkolomake, jonka avulla organisaatiot voivat tehdä helpommin EU:n vaatimusten mukaisen saavutettavuusselosteen. Lukkari-seurakunnilla on käytössään oma pohja saavutettavuusselosteelle.

Saavutettavuusseloste on päivitettävä vähintään kerran vuodessa.

Saavutettavuuspalaute

Lain mukaan digitaalisten palvelujen käyttäjällä on myös oikeus lähettää palautetta saavutettavuusselosteesta ilmenevään palveluntarjoajan sähköiseen yhteystietoon digitaalisessa palvelussa havaitsemistaan saavutettavuusvaatimusten poikkeamista tai pyytää

tarkennuksia kohtuuttoman rasitteen perusteluihin. Palveluntarjoajan on lähetettävä palautteen vastaanottamisesta lähettäjälle sähköinen vastaanottokuittaus, josta ilmenee palautteen vastaanottoaika. Palveluntarjoajan on vastattava palautteisiin ja pyyntöihin viipymättä, mutta viimeistään kahden viikon kuluessa yhteydenotosta. Palvelujen käyttäjille on tarjottava mahdollisuus myös palautteen lähettämiseen anonymisti.

Poikkeaminen saavutettavuusvaatimuksista

Palveluntarjoaja voi poiketa saavutettavuusvaatimuksista tilapäisesti, jos se ennakkoon tehdyn saavutettavuusarviointin perusteella voi osoittaa vaatimusten toteuttamisen aiheuttavan sen toiminnalle kohtuuttoman rasitteen.

Uudet vaatimukset

Lakiin digitaalisten palvelujen tarjoamisesta eli digipalvelulakiin on tehty muutoksia, jotka tuovat lain saavutettavuusvaatimusten piiriin uusia palveluja ja toimijoita. Lakiin on myös lisätty joitakin palvelukohtaisia lisävaatimuksia näille lain piiriin tuleville palveluille mm. verkkokaupoille. Digipalvelulain muutokset tulevat voimaan 28.6.2025 lähtien. Lisätietoja: <https://www.saavutettavuusvaatimukset.fi/fi/digipalvelulain-vaatimukset/muutokset-digipalvelulakiin>

Digitaalisten tuotteiden ja palveluiden esteettömyyttä ja saavutettavuutta valvoo Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Digitaalisten tuotteiden ja palvelujen saavutettavuus- ja esteettömyysvalvonta on keskitetty Liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin 1.1.2025 lähtien. Aiemmin Etelä-Suomen aluehallintovirasto valvoi pääasiassa julkisen sektorin verkkosivujen ja mobiilisovellusten saavutettavuusvaatimusten noudattamista ja Traficom muun muassa audiovisuaalisten sisältöpalvelujen esteettömyysvaatimusten noudattamista.

Kesällä 2025 vaatimukset laajenevat kattamaan EU:n esteettömyysdirektiivin mukaiset digitaaliset tuotteet ja palvelut. Tällöin valvonnan piiriin tulee esimerkiksi yksityisen sektorin verkkokauppoja ja kuluttajille myytäviä päätelaitteita. Uudistuksen myötä tuotteiden ja palvelujen tarjoajat saavat neuvontaa ja ohjausta yhdestä paikasta. Samalla edistetään kaikkien yhdenvertaisia mahdollisuuksia käyttää digitaalisia palveluja ja tuotteita sekä varmistetaan, että yksi viranomaisen tarjoaa tukea oikeuksien toteutumisessa.

Saavutettavuus edistää digitaalisten palvelujen yhdenvertaista käyttöä

Vaikka digitaalisuus yleistyy, arviolta yli miljoonan suomalaisen on edelleen vaikeaa käyttää verkkopalveluja. Digipalvelulain tarkoituksena on edistää digitaalisten palvelujen yhdenvertaista käyttöä. On tärkeää, että digitaaliset palvelut ovat kaikkien ulottuvilla. Tällöin jo digipalvelujen suunnittelussa tulee huomioida ihmisen erilaisuus. Palveluja on voitava käyttää, vaikka käyttäjällä olisi kuulo- tai näkövamma, luki- ja oppimisvaikeus, muistihäiriö tai vaikkapa heikko suomen kielen taito.

Lisätietoja ja ohjeita:

Sakasti: <https://sakasti.fi/it-ohjeet/verkkopalvelujen-saavutettavuus/>

Traficom saavutettavuusvalvonta: <https://www.saavutettavuusvaatimukset.fi/>

Lisätiedot:

asiantuntija Petra Honkaranta-Siivari, petra.honkaranta-siivari@evl.fi

asiantuntija Katri Suhonen, katri.suhonen@evl.fi

Kirkkohallitus

Pekka Huokuna
kansliapäällikkö

Petri Määttä
kirkkoneuvos

ISSN 1797-0326